

[Public]

**Aprobat
prin decizia Consiliului din 24 mai 2018,
procesul-verbal nr. 10**

**Înregistrat în Registrul
actelor normative interne
cu nr. C.29000,DCO, 918-2018**

**Codul
de guvernanță corporativă
al BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" S.A.**

CHIȘINĂU 2018

CUPRINS

CAPITOLUL II. DISPOZIȚII GENERALE	3
CAPITOLUL III. ACȚIONARIII BĂNCII. ADUNAREA GENERALĂ A ACȚIONARILOR.....	4
Secțiunea 1. Drepturile acționarilor	4
Secțiunea 2. Adunarea generală a acționarilor băncii	6
CAPITOLUL IV. CONSILIUL BĂNCII	7
Secțiunea 1. Prevederi generale	7
Secțiunea 2. Responsabilitățile Consiliului băncii.....	8
Secțiunea 3. Organizarea activității Consiliului băncii.....	10
Secțiunea 4. Rolul Consiliului băncii în cadrul grupului	12
Secțiunea 5. Președintele Consiliului băncii.....	12
CAPITOLUL V. ORGANUL EXECUTIV, COMITETUL DE CONDUCERE AL BĂNCII	13
CAPITOLUL VI. REMUNERAREA.....	14
CAPITOLUL VII. CONFLICTUL DE INTERESE.....	15
CAPITOLUL VIII. SISTEMUL DE CONTROL INTERN ȘI MANAGEMENTUL RISCULUI	15
Secțiunea 1. Managementul riscului	15
Secțiunea 2. Funcția de gestiune a riscurilor	16
Secțiunea 3. Funcția de conformitate.....	16
Secțiunea 4. Funcția de audit intern.....	17
CAPITOLUL IX. TRANSPARENȚA ȘI DEZVĂLUIREA INFORMAȚIEI.....	18
Capitolul X. RESPONSABILITATEA SOCIALĂ ȘI RELAȚIA CU PĂRȚILE INTERESATE	20
Secțiunea 1. Rolul părților interesate	20
Secțiunea 2. Relația cu angajații și cu organizațiile care le reprezintă interesele	20
Secțiunea 3. Relația cu clienții.....	21
Secțiunea 4. Relația cu investitorii.....	21
Secțiunea 5. Relația cu autoritățile de supraveghere și control.....	21
Secțiunea 6. Relația cu alte bănci licențiate	22
Secțiunea 7. Responsabilitatea față de comunitate	22
Secțiunea 8. Protecția mediului	22
CAPITOLUL XI. DISPOZIȚII FINALE	23

CAPITOLUL I. MODIFICĂRI

1.1. Codul de guvernanză corporativă al BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" S.A. a suportat următoarele modificări/completări:

1.1.1. aprobate prin decizia Consiliului băncii din _____, procesul-verbal nr. ___.

CAPITOLUL II. DISPOZIȚII GENERALE

2.1. Guvernanză corporativă a BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" S.A. (în continuare "Bancă") reprezintă totalitatea principiilor, regulilor și normelor interne, ce asigură administrarea și gestionarea de către organul de conducere al Băncii a activității acesteia în interesul acționarilor săi.

2.2. Codul de guvernanză corporativă al BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" S.A. (în continuare "Cod") are drept scop stabilirea unor mecanisme de lucru, atribuții și responsabilități ale organului de conducere al Băncii, pe care acesta trebuie să le urmărească în relațiile sale reciproce și care ar servi drept ghid în aplicarea unor principii eficiente de administrare și supraveghere a activității Băncii.

2.3. Principiile prezentului Cod determină eficiența și eficacitatea mecanismelor de control adoptate în Bancă, în scopul protejării și armonizării intereselor tuturor categoriilor de participanți la activitatea desfășurată de Bancă: acționari, membri ai organului de conducere, persoanele care dețin funcții-cheie în Bancă conducători ai diverselor subdiviziuni ale Băncii, angajați, clienți și partenerii de afaceri ai Băncii, organele de supraveghere și reglementare.

2.4. O bună structură a guvernanzăi corporative înseamnă un sistem eficient de stabilire a obiectivelor, de luare a deciziilor, precum și gestionarea adecvată, prin control și monitorizare continuă, a executării deciziilor luate în scopul atingerii obiectivelor propuse.

2.5. Din perspectiva industriei bancare, guvernanză corporativă implică alocarea responsabilităților și a autorității, sau a modului în care afacerile și operațiunile Băncii sunt reglementate de către Consiliul Băncii și administrate de către Comitetul de Conducere al Băncii, inclusiv modalitatea prin care aceste organe:

2.5.1 stabilesc strategia de dezvoltare a Băncii și obiectivele acesteia;

2.5.2 administrează activitatea de zi cu zi a Băncii;

2.5.3 selectează și angajează angajații Băncii;

2.5.4 protejează interesele deponenților și îndeplinesc obligațiile față de acționari;

2.5.5 aliniază principiile culturii corporative, a activităților desfășurate de Bancă, a valorilor etice promovate, cu așteptările precum că Banca va funcționa în condiții de maximă siguranță, eficiență și în deplină conformitate cu legile și reglementările aplicabile;

2.5.6 stabilesc și administrează funcțiile de control în Bancă.

2.6. Respectarea prevederilor prezentului Cod va face posibilă realizarea următoarelor obiective majore:

2.6.1 protejarea drepturilor tuturor acționarilor Băncii, inclusiv ai celor minoritari;

2.6.2 asigurarea transparenței și a bunei înțelegeri a sistemului de guvernanză în cadrul Băncii;

2.6.3 creșterea nivelului de încredere a tuturor categoriilor de participanți la activitatea Băncii, inclusiv ai deponenților, clienților, partenerilor, organelor de supraveghere în buna funcționare a sistemului de control intern al Băncii;

2.6.4 dezvoltarea unei culturi corporative, care promovează standarde înalte de conduită și de integritate personală a angajaților Băncii;

- 2.6.5 susținerea unei reputații impecabile a Băncii pe piața financiar-bancară locală și internațională;
- 2.6.6 asigurarea în continuu a unei stabilități financiare durabile și a unor performanțe de excepție ale Băncii.

2.7. Prezentul Cod este elaborat și aprobat în conformitate cu prevederile și cerințele:

- 2.7.1 Legii privind activitatea băncilor nr. 202 din 06.10.2017, cu modificările și completările ulterioare;
- 2.7.2 Legii privind societățile pe acțiuni nr.1134-XIII din 02.04.1997, cu modificările și completările ulterioare;
- 2.7.3 Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.67/10 din 24.12.2015 "Cu privire la aprobarea Codului de guvernanză corporativă";
- 2.7.4 Statutului Băncii comerciale "MOLDOVA-AGROINDBANK" S.A., aprobat prin hotărârea Adunării generale ordinare anuale a acționarilor Băncii din 12.04.2018, proces-verbal nr. 55;
- 2.7.5 Regulamentului privind cadrul de administrare a activității băncii aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 146 din 07.06.2017,
- 2.7.6 Documentului Comitetului Basel pentru Supravegherea Bancară din iulie 2015 "Principii de guvernanză corporativă pentru bănci" (Guidelines "Corporate governance principles for banks");
- 2.7.7 Documentului Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică "Principii de guvernanză corporativă" (G20/OECD "Principles of Corporate Governance"), ediția anului 2015;
- 2.7.8 altor acte legislative și normative.

CAPITOLUL III. ACȚIONARIILE BĂNCII. ADUNAREA GENERALĂ A ACȚIONARILOR

Secțiunea 1. Drepturile acționarilor

3.1. Cadrul guvernanzăi corporative asigură un tratament echitabil pentru toți acționarii Băncii, inclusiv pentru cei minoritari.

3.2. Drepturile de bază ale acționarilor Băncii și mecanismele de asigurare de către Bancă a respectării acestor drepturi sunt următoarele:

3.2.1 Dreptul la mecanisme sigure de înregistrare și confirmare a proprietății asupra acțiunilor emise de Bancă.

Ținerea Registrului deținătorilor de valori mobiliare emise de Bancă, este încredințată unui participant profesionist în domeniu – unei societăți de registru, deținătoare de autorizația eliberată de Comisia Națională a Pieței Financiare, care va corespunde, fără a se limita, următoarelor criterii:

- reputația profesională pe piața de capital;
- independența în raport cu Banca, membrii organului de conducere al Băncii și deținătorii de pachete de valori mobiliare, care oferă poziția de control asupra Băncii;
- calitatea și prețul serviciilor prestate;
- accesibilitatea oficiului societății de registru.

3.2.2 Dreptul de a transmite sau a înstrăina acțiunile în condițiile legii.

Transmiterea sau înstrăinarea liberă a acțiunilor este garantată pentru acționarii Băncii prin faptul că valorile mobiliare emise de Bancă sunt admise spre tranzacționare pe o piață reglementată (Bursa de Valori).

Toate transferurile ale dreptului de proprietate asupra acțiunilor emise de Bancă trebuie să fie înregistrate în Registrul deținătorilor de valori mobiliare, în strictă conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare.

3.2.3 Dreptul de a fi informat.

Acționarul Băncii este în drept:

- a) să fie informat despre drepturile sale și modul în care acestea pot fi exercitate;
- b) să obțină în timp util informațiile solicitate de la Bancă, accesul la care este prevăzut de legislația în vigoare și de reglementările interne ale Băncii;
- c) să fie informat despre identitatea tuturor acționarilor, care dețin dețineri calificate în capitalul social al Băncii. Pentru a asigura respectarea acestui drept, Banca va cere prezentarea de către acționari, iar acționarii sunt obligați să prezinte Băncii, informația privind deținătorii direcți, indirecti și beneficiarii efectivi ai deținerilor calificate în capitalul social al Băncii.

3.2.4 Dreptul de a participa și de a vota în cadrul Adunării generale a acționarilor.

Pentru realizarea acestui drept, Banca asigură că:

- a) modalitatea de informare despre ținerea Adunării generale a acționarilor va permite acționarilor de a se pregăti în mod adecvat pentru participare la acesta;
- b) locul, data și ora ținerii Adunării generale vor fi stabilite în așa mod, încât orice acționar să aibă posibilitatea de a participa, fără a întâmpina greutăți;
- c) drepturile acționarilor de a cere convocarea Adunării generale și de a înainta propuneri pentru ordinea de zi a Adunării, să nu implice dificultăți nejustificate la confirmarea de către acționari a existenței acestor drepturi.

3.2.5 Dreptul la o cotă-parte din profitul Băncii.

Pentru realizarea acestui drept, Banca asigură următoarele:

- a) acționarilor Băncii li se oferă un mecanism transparent și clar de calcul a mărimii dividendelor și de plată a lor;
- b) acționarilor Băncii le va fi asigurat un mod de achitare a dividendelor, care să nu fie însoțit de dificultăți nejustificate la primirea lor.

3.2.6 Dreptul de preemțiune la subscrierea acțiunilor nou-emise.

Termenul și condițiile de realizare de către acționarii Băncii a dreptului de preemțiune la subscrierea acțiunilor nou-emise, sunt stabilite de legislația în vigoare și de hotărârea Adunării generale a acționarilor Băncii, privind emisiunea valorilor mobiliare.

3.2.7 Dreptul de a fi ales în organele de conducere ale Băncii.

3.3. Acționarii Băncii sunt protejați în exercitarea drepturilor sale și le este asigurat un tratament echitabil, inclusiv acționarilor minoritari și acționarilor străini.

Organele de conducere ale Băncii trebuie să trateze în mod egal toți acționarii din aceeași clasă de acțiuni. Consiliul Băncii trebuie să acorde o atenție sporită pentru a garanta un tratament corect și

imparțial pentru toți acționarii, atunci când poate fi prevăzut un risc, precum că decizia adoptată ar putea afecta în mod diferit grupurile de acționari.

3.4. Deținătorilor unei anumite clase de valori mobiliare nu li se pot modifica drepturile decât prin hotărârea Adunării generale a acționarilor, cu condiția existenței unei hotărâri aparte, aprobate în modul stabilit.

3.5. Pe lângă drepturile comune tuturor acționarilor, ce rezultă din prevederile legale, un acționar minoritar are dreptul:

- 3.5.1 de a fi protejat contra acțiunilor directe sau indirecte cu caracter abuziv din partea sau în interesul acționarilor ce dețin pachetul de acțiuni, care le oferă poziția de control asupra Băncii;
- 3.5.2 de a fi protejat de conduita dubioasă a Consiliului Băncii, prin asigurarea faptului că oricare tranzacție între acționarii majoritari și Bancă să fie efectuată fără a fi lezate careva interese materiale ale Băncii;
- 3.5.3 să cunoască dacă cineva dintre acționarii Băncii sunt persoane interesate în efectuarea tranzacțiilor cu conflict de interese.

Secțiunea 2. Adunarea generală a acționarilor băncii

3.6. Acționarii își exercită drepturile în cadrul Adunării generale a acționarilor (în continuare "Adunarea generală" sau „AGA”), care este autoritatea supremă a Băncii.

3.7. O guvernanta corporativă eficientă necesită o implicare deplină a tuturor acționarilor în procesul de luare a deciziilor în cadrul Adunării generale a acționarilor. Este în interesul Băncii ca un număr cât mai mare de acționari să se implice în acest proces.

3.8. Banca depune toate diligențele, cu respectarea cerințelor legislației, pentru facilitarea participării acționarilor la lucrările AGA, precum și a exercitării depline a drepturilor acestora.

3.9. Consiliul Băncii sau Comitetul de Conducere al Băncii nu poate impune condiții obligatorii sau interdicții față de participarea / neparticiparea acționarilor la Adunarea generală.

3.10. Acționarilor Băncii li se garantează posibilitatea de a-și exprima votul la Adunarea generală, personal sau în absență – prin intermediul unui reprezentant, împuternicirile acordate fiind confirmate în modul stabilit de legislația în vigoare. Procedura de desfășurare a Adunării generale nu poate face exprimarea votului acționarului în mod nejustificat dificilă sau costisitoare.

3.11. Pentru a asigura tratamentul egal și exercitarea deplină și într-o manieră echitabilă a drepturilor deținătorilor de acțiuni, Banca pune la dispoziția acestora toată informația necesară pentru prezentarea obiectivă a chestiunilor incluse în ordinea de zi și aprobarea deciziilor în cadrul Adunărilor generale.

3.12. Statutul Băncii și legislația în vigoare prevăd modul de înștiințare a acționarilor despre data, ora, locul, forma și ordinea de zi a Adunării generale.

3.13. Ordinea de convocare și de ținere a Adunării generale, precum și ordinea de adoptare a hotărârilor de către Adunarea generală sunt stabilite în cerințele legislației și în Statutul Băncii.

3.14. Ordinea de zi reprezintă un document de notificare și trebuie să descrie toate chestiunile propuse pentru Adunarea generală în mod clar și complet.

3.15. Politicile Băncii referitoare la repartizarea profitului net, majorarea rezervelor, plata dividendelor, modificarea componenței numerice a Consiliului Băncii, precum și aprobarea cuantumului remunerației și încetarea înainte de termen a împuternicirilor membrilor acestuia, vor fi introduse ca subiecte separate în ordinea de zi a Adunării generale a acționarilor. Ordinea de zi nu trebuie să includă chestiuni pentru discuție întitulate ca "Altele" sau "Diverse".

3.16. Ordinea de zi nu poate fi modificată din moment ce a fost anunțată acționarilor, cu excepția cazurilor prevăzute de legislația în vigoare.

3.17. Acționarii trebuie să aibă posibilitatea de a-și exercita drepturile de a propune inițiative, de a-și exprima opinia, de a adresa întrebări și de a obține răspunsuri la acestea. În acest sens, Banca urmează să asigure prezența la Adunarea generală a membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie, în subordinea cărora se află subunitățile Băncii, responsabile de elaborarea materialelor aferente chestiunilor incluse în ordinea de zi a Adunării generale.

3.18. Adunarea generală trebuie să dureze suficient timp pentru a asigura dezbateri ample pe marginea fiecărei chestiuni incluse în ordinea de zi și pentru ca toți acționarii prezenți să aibă posibilitatea de a adresa întrebări și de a primi răspunsuri în legătură cu chestiunile din ordinea de zi, înainte ca acestea să fie supuse votului.

3.19. Fiecare chestiune din ordinea de zi trebuie să fie votată separat. Modalitatea de numărare a voturilor în cadrul Adunării generale urmează să fie transparentă pentru acționari și să excludă posibilitatea manipulării rezultatelor votului.

3.20. Rezultatul votului asupra chestiunilor incluse în ordinea de zi se anunță imediat după votare dacă prin lege, Statut sau hotărârea Adunării generale nu se stabilește altfel.

3.21. Acționarii Băncii care nu au participat la Adunarea generală au posibilitatea de a lua cunoștință de hotărârile adoptate în cadrul Adunării generale în ordinea stabilită de legislație și Statutul Băncii. Informația privind hotărârile adoptate va fi publicată pe pagina web a Băncii și în organul de presă stabilit în Statutul Băncii.

CAPITOLUL IV. CONSILIUL BĂNCII

Secțiunea 1. Prevederi generale

4.1. Consiliul băncii reprezintă interesele acționarilor în perioada între adunările generale și în limitele atribuțiilor sale îndeplinește rolul de supraveghere și monitorizare a procesului decizional de conducere și este responsabil de activitatea Băncii per ansamblu și de soliditatea financiară a acesteia.

4.2. Modalitatea de constituire, de organizare a activității și competențele Consiliului Băncii se stabilesc de legislație, Statutul Băncii și de Regulamentul Consiliului Băncii.

4.3. Candidații pentru funcțiile de membri ai Consiliului Băncii pot fi propuși de către acționarii Băncii, care dețin cel puțin 5% din acțiunile cu drept de vot ale Băncii, în baza unei cereri, depuse la Bancă nu mai târziu de 20 de zile pînă la data ținerii Adunării generale a acționarilor. De acest drept dispune și Consiliul Băncii în exercițiu, în cazul în care numărul candidaților pentru funcțiile de membri ai Consiliului Băncii, propuși de către acționarii Băncii, nu va fi suficient pentru alegerea unei componente depline a Consiliului Băncii ori candidații înaintați nu corespund exigențelor stipulate în Statutul Băncii.

4.4. Candidații pentru funcțiile de membri ai Consiliului Băncii vor fi identificați de către un Comitet specializat, format exclusiv din membri ai Consiliului Băncii, unde majoritatea acestora sunt independenți.

4.5. Comitetul specializat va recomanda candidaturile spre aprobare de către Consiliul Băncii, pentru a fi supuse votului la Adunarea generală a acționarilor.

4.6. Evaluarea activității Consiliului Băncii la general și a membrilor lui, în particular, se efectuează de către Adunarea generală.

4.7. În scopul susținerii propriilor performanțe, Consiliul Băncii va efectua periodic o evaluare a cunoștințelor, aptitudinilor și experienței membrilor Consiliului Băncii, pentru a se asigura că membrii Consiliului Băncii, la nivel colectiv, sunt pe măsură să înțeleagă activitățile desfășurate de

Bancă, principalele riscuri la care este expusă Banca și să se pronunțe în deplină cunoștință de cauză cu privire la toate aspectele asupra cărora trebuie să decidă potrivit competențelor lor.

4.8. De asemenea, Consiliul Băncii, la ședințele sale va pune în discuție, cel puțin o dată pe an:

- 4.8.1 eficacitatea funcționării sale;
- 4.8.2 strategia Băncii și riscurile afacerilor;
- 4.8.3 organizarea activității de administrare a riscurilor și sistemelor de control intern, rezultatele lor;
- 4.8.4 schimbările semnificative pozitive și negative, care au avut loc în activitatea Băncii;
- 4.8.5 informații pe fiecare membru în parte privind participarea la ședințele Consiliului Băncii.

4.9. Rezultatele acestor discuții vor fi reflectate în darea de seamă anuală a Consiliului, prezentată Adunării generale a acționarilor Băncii. De asemenea, darea de seamă anuală a Consiliului Băncii va cuprinde un capitol separat în care va fi reflectat în ce măsură se aplică sau nu principiile stabilite de prezentul Cod.

Secțiunea 2. Responsabilitățile Consiliului Băncii

4.10. Consiliul Băncii are responsabilitatea primară pentru aprobarea și supravegherea implementării obiectivelor strategice ale Băncii, a strategiei de risc, a principiilor de guvernare corporativă și a valorilor etice ale Băncii.

4.11. Responsabilitățile de bază ale Consiliului Băncii sunt asigurarea dezvoltării afacerii și a solidității financiare a Băncii, precum și a modului în care activitățile Băncii sunt organizate și reglementate.

4.12. În îndeplinirea acestor responsabilități, Consiliul Băncii trebuie să țină cont de interesele legitime ale acționarilor, ai deponenților și ale altor părți interesate.

4.13. Consiliul Băncii trebuie să se asigure, că Banca menține o relație eficientă de colaborare cu autoritățile de supraveghere. Aceasta include implicarea activă a Consiliului în problemele majore ale Băncii și ținerea pasului cu schimbările semnificative în activitatea acesteia și a mediului înconjurător, precum și acționarea în scopul protejării intereselor Băncii.

4.14. Ca parte a funcției de control asupra activității Băncii, Consiliul Băncii trebuie să supravegheze Comitetul de Conducere al Băncii. În acest sens, Consiliul Băncii trebuie:

- 4.14.1 să monitorizeze că acțiunile Comitetului de Conducere al Băncii sunt în concordanță cu strategia și politicile aprobate de Consiliu, inclusiv toleranța / apetitul la risc;
- 4.14.2 să se întrunească în mod regulat cu membrii Comitetului de Conducere al Băncii;
- 4.14.3 să aprecieze critic explicațiile și informațiile furnizate de membrii Comitetului de Conducere al Băncii;
- 4.14.4 să stabilească standarde formale de performanță pentru Comitetul de Conducere al Băncii și membrii acestuia în concordanță cu obiectivele pe termen lung, strategia și soliditatea financiară a Băncii, și să monitorizeze performanța membrilor Comitetului de Conducere al Băncii în conformitate cu aceste standarde; și
- 4.14.5 să se asigure că cunoștințele și expertiza membrilor Comitetului de Conducere al Băncii sunt adecvate având în vedere natura activității și profilul de risc al Băncii.
- 4.14.6 să selecteze, să numească și atunci când este necesar, să înlocuiască membrii Comitetului de Conducere al Băncii și să dispună de un plan adecvat de succesiune.

4.15. Membrii Consiliului Băncii trebuie să fie și să rămână calificați, inclusiv prin formare, pentru pozițiile lor. Aceștia trebuie să posedă o viziune clară asupra rolului lor în guvernanta corporativă și să fie capabili să exercite cu discernământ și obiectivitate deciziile privind activitatea Băncii.

4.16. Candidații în funcție de membru al Consiliului Băncii urmează să corespundă criteriilor și exigențelor stabilite de Banca Națională a Moldovei privind calificarea, experiența, reputația în cercurile de afaceri, inexistența antecedentelor penale și a probelor care ar demonstra că au purtat răspundere la locurile anterioare de muncă pentru apariția de probleme financiare și administrative, inexistența mărturiilor de escrocherii financiare, de evaziune fiscală etc. Aceste persoane trebuie să fie confirmate de Banca Națională a Moldovei înainte de începerea exercitării funcției.

4.17. Consiliul Băncii și membrii acestuia urmează să contribuie la consolidarea guvernantei corporative a Băncii prin faptul că :

- 4.17.1 înțeleg și își exercită rolul lor de supraveghere cu maximă responsabilitate, fiind conștienți de profilul de risc al Băncii;
- 4.17.2 aprobă strategia generală a Băncii, inclusiv politica și procedurile de gestionare a riscurilor semnificative, la care este expusă Banca;
- 4.17.3 aprobă și supraveghează implementarea politicii de remunerare a angajaților Băncii;
- 4.17.4 aprobă și monitorizează implementarea politicilor-cheie ale Băncii ce țin în mod special de strategiile privind nivelul capitalului și a lichidității Băncii, domeniul conformității și al sistemului de control intern în ansamblu;
- 4.17.5 aprobă situațiile financiare anuale și asigură integritatea sistemelor contabile și de raportare financiară, inclusiv controalele financiare și operaționale și conformarea cu legislația și standardele relevante;
- 4.17.6 aprobă și monitorizează implementarea unui Cod de Etică în bancă;
- 4.17.7 prin propriul exemplu promovează principiile corporative precum onestitatea, integritatea, profesionalismul, loialitatea, respectul reciproc, libertatea gândirii și exprimării;
- 4.17.8 categoric dezaproabă și iau măsuri de împiedicare pentru orice activitate ilegală din partea angajaților și a clienților Băncii, precum implicarea în operațiuni de spălare a banilor și finanțare a terorismului, fraude, violarea sancțiunilor impuse de organele competente naționale și internaționale, practici anti-competitive sau nerespectarea drepturilor consumatorilor;
- 4.17.9 nu participă la luarea deciziilor când sunt în conflict de interese, care nu le-ar permite să-și realizeze adecvat obligațiunile față de Bancă;
- 4.17.10 dedică suficient timp și energie pentru onorarea responsabilităților sale ca membri ai Consiliului;
- 4.17.11 asigură existența în Bancă a unui mecanism de comunicare anonimă a suspiciunilor de fraudă, a problemelor de ordin etic și abuz din partea angajaților și a clienților Băncii; de asemenea asigură protecție adecvată angajaților ce comunică suspiciunile;
- 4.17.12 dezvoltă și menține un nivel adecvat al competenței astfel încât Banca să se extindă ca dimensiune și complexitate;
- 4.17.13 periodic evaluează eficiența practicilor proprii de guvernare, inclusiv gestionarea situațiilor cu conflict de interese, determină unde există probleme și inițiază modificările necesare;

- 4.17.14 asigură supravegherea Comitetului de Conducere al Băncii, exercitându-și funcția și împuternicirea de a contesta și insista asupra explicărilor directe din partea membrilor Comitetului de Conducere și să primească în timp util suficientă informație pentru a aprecia performanța Comitetului de Conducere al Băncii și membrilor acestuia;
- 4.17.15 se întâlnește regulat cu membrii Comitetului de Conducere al Băncii și auditul intern al Băncii pentru a revedea politicile, a stabili linii de comunicare și a monitoriza progresul spre obiectivele corporative;
- 4.17.16 promovează siguranța și stabilitatea Băncii, înțelege mediul de reglementare și asigură că Banca menține o relație eficientă cu autoritățile de supraveghere;
- 4.17.17 oferă sfaturi eficiente și recomandă practici eficiente în baza altor situații;
- 4.17.18 evită ca Consiliul să participe în administrarea zilnică a Băncii.

4.18. Membrii Consiliului Băncii trebuie să fie capabili să evalueze independent opiniile membrilor Comitetului de Conducere al Băncii, interesele politice sau interesele inadecvate externe. Pe lângă aceasta, Consiliul Băncii are responsabilitatea de a proteja Banca de acțiuni ilegale sau inadecvate sau influențe din partea acționarilor majoritari, care sunt în detrimentul sau nu în interesul Băncii și acționarilor. Acționarii au împuterniciri de a alege membrii Consiliului Băncii, însă după alegere și confirmare de către Banca Națională a Moldovei, Consiliul Băncii și membrii acestuia au responsabilități față de însăși Bancă.

4.19. Consiliul Băncii trebuie să cunoască și să înțeleagă structura operațională a Băncii și riscurile ce le implică această structură ("cunoaște-ți structura").

4.20. Crearea unei structuri care include, pe lângă subunități, sucursale, reprezentanțe, officii secundare și alte entități juridice (întreprinderi dependente) crește considerabil gradul de complexitate al Băncii. Numărul mare de persoane juridice, în special interconexiunile și tranzacțiile în interiorul grupului, pot conduce la probleme în identificarea, supravegherea și gestionarea riscurilor la care este expusă Banca ca un întreg. Consiliul Băncii trebuie să înțeleagă structura și organizarea grupului, adică riscurile legale și operaționale și constrângerile diferitelor tipuri de expuneri și tranzacții în interiorul grupului și modul în care acestea afectează fonduri, capitalul și profilul de risc al grupului.

4.21. Comitetul de Conducere al Băncii, sub supravegherea Consiliului Băncii, trebuie:

- 4.21.1 să evite crearea unor structuri complicate în mod inutil;
- 4.21.2 să dispună de proceduri interne privind procesul de aprobare și control în crearea de noi entități juridice pe baza unor criterii stabilite;
- 4.21.3 să fie capabil de a identifica riscurile asociate structurii complexe a Băncii, inclusiv lipsa de transparență a managementului, riscurile operaționale introduse de structuri interconectate și complexe de finanțare, expunerile intra-grup ș.a. și a le gestiona în mod adecvat aceste riscuri.

Secțiunea 3. Organizarea activității Consiliului Băncii

4.22. Consiliul Băncii trebuie să definească practici adecvate de guvernare pentru propria sa activitate și să dețină mijloacele necesare pentru a se asigura, că astfel de practici sunt analizate și revizuite periodic pentru îmbunătățirea lor continuă.

4.23. Consiliul Băncii trebuie să exemplifice prin propriile practici principiile solide de guvernare corporativă. Aceste practici vor ajuta Consiliul Băncii să-și îndeplinească mai eficient sarcinile.

4.24. Consiliul Băncii trebuie să monitorizeze și să evalueze periodic eficacitatea cadrului de administrare a activității Băncii, inclusiv să mențină și să actualizeze periodic normele de organizare în conformitate cu legislația în vigoare, stabilind organizarea, drepturile, responsabilitățile și principalele activități ale sale.

4.25. Consiliul Băncii trebuie să se structureze într-un astfel de mod, inclusiv în ceea ce privește frecvența ședințelor, necesitatea formării unor comitete/comisii speciale, încât să promoveze eficiența, examinarea suficientă și profundă a problemelor și a provocărilor critice, precum și analizarea oportună a tuturor subiectelor incluse în ordinea de zi.

4.26. Componența numerică a Consiliului Băncii va fi suficientă și adecvată, pentru a asigura organizarea activității Consiliului Băncii în modul cel mai eficient cu dezbateri obiective și echilibrate în procesul de luare a deciziilor, inclusiv posibilitatea de a forma comitete ale Consiliului Băncii precum și asigurarea acționarilor minoritari cu posibilitatea de a-și alege în Consiliul Băncii a candidaturii pentru care votează.

4.27. Cel puțin o treime din membrii Consiliului Băncii vor fi membri independenți.

4.28. Pentru constatarea faptului, dacă candidații pentru funcțiile de membri și membrii Consiliului Băncii sunt sau nu persoane independente, se va efectua o analiză bazată pe următoarele criterii, conform cărora candidatul pentru funcția de membru sau membrul Consiliului Băncii:

4.28.1 nu este și nu a fost în ultimii 5(cinci) ani membru al organelor de conducere ale persoanelor juridice controlate de Bancă;

4.28.2 nu este un salariat al Băncii sau al unei societăți controlate de aceasta și nu a avut un contract de muncă în ultimii 3(trei) ani cu acestea;

4.28.3 nu primește și nu a primit de la Bancă ori de la o societate controlată de aceasta o remunerație suplimentară sau alte avantaje, altele decât cele care corespund calității sale de organ executiv sau de membru al consiliului;

4.28.4 nu este o persoană, care deține în mod direct sau indirect o cotă importantă (de 5%) din totalul de acțiuni emise ale Băncii;

4.28.5 nu are și nu a avut în ultima perioadă de gestiune relații de afaceri cu Banca sau cu o societate controlată de aceasta, fie direct sau ca asociat, acționar, membru al organului de conducere, director sau salariat al unei societăți aflate într-o asemenea relație cu Banca;

4.28.6 nu este și nu a fost în ultimii 3 (trei) ani auditor financiar sau asociat salariat al actualului și precedentului auditor financiar al Băncii sau al unei societăți controlate de către Bancă;

4.28.7 nu a fost membru al Consiliului Băncii sau al Comitetului de Conducere al Băncii pe o perioadă mai mare de 3 mandate, consecutiv.

4.28.8 nu este persoană afiliată Băncii și/sau persoană afiliată cu persoanele menționate la pct. 4.28.1.- 4.28.8.din prezentul Cod.

4.29. Orice schimbare în componența numerică a Consiliului Băncii va fi aprobată de către Adunarea generală a acționarilor Băncii prin operarea modificărilor de rigoare la Statutul Băncii și la Regulamentul Consiliului Băncii.

4.30. Componența Consiliului Băncii va da posibilitate membrilor săi să acționeze în procesul de luare a deciziilor independent unul față de altul și față de Comitetul de Conducere al Băncii.

4.31. În scopul acordării Consiliului Băncii a suportului necesar pentru exercitarea eficientă a funcțiilor sale, inclusiv de control a activității financiar-economice a Băncii, gestionare a riscurilor,

etc., în Bancă vor fi create comitete specializate, constituite prin decizia Consiliului Băncii și subordonate acestuia.

4.32. Competențele, precum și modul de formare și funcționare a comitetelor, vor fi stabilite în regulamentele acestora.

4.33. Fiecare comitet va fi compus din 3 membri, aleși din rândul membrilor Consiliului Băncii, unde majoritatea acestora trebuie să fie independenți, pe un termen corespunzător mandatului Consiliului Băncii în exercițiu.

Secțiunea 4. Rolul Consiliului Băncii în cadrul grupului

4.34. În cadrul structurii de grup, Consiliul Băncii (ca societate-mamă) are responsabilitatea generală pentru guvernarea corporativă adecvată la nivelul grupului și asigurarea existenței politicilor și a mecanismelor de guvernare oportună a structurii, operațiunilor și riscurilor grupului.

4.34.1 Consiliul Băncii (ca societate-mamă), trebuie să fie conștient de riscurile semnificative și problemele care ar putea afecta atât Banca, cât și companiile-fiice (filialele) ale sale.

4.34.2 În scopul de a-și îndeplini responsabilitățile, Consiliul Băncii trebuie:

- a) să definească o structură de grup și un cadru de guvernare corporativă, cu roluri și responsabilități clar definite, atât la nivel de Bancă-mamă și la nivelul companiei-fiice;
- b) să definească o structură adecvată a consiliului și a organului executiv al companiei-fiice, luând în considerare riscurile semnificative la care grupul și companiile-fiice sunt expuse;
- c) să evalueze dacă cadrul de guvernare corporativă a grupului include politici adecvate, procese și controale și că gestiunea riscului este asigurată în toate structurile grupului;
- d) să se asigure că cadrul de guvernare corporativă a grupului include procedeele adecvate și controale pentru a identifica și a gestiona potențialele conflicte de interese în cadrul grupului;
- e) să aprobe politici și strategii clare pentru constituirea noilor persoane juridice în cadrul grupului și să se asigure că acestea sunt în conformitate cu politicile și interesele grupului;
- f) să evalueze, dacă există sisteme eficiente de schimb al informațiilor între entități, pentru a gestiona riscurile legate de toate companiile-fiice ale grupului și ale grupului în întregime și pentru a asigura un control eficient al grupului;
- g) să dispună de resurse suficiente pentru a monitoriza conformarea companiilor-fiice tuturor cerințelor aplicabile ale legislației, de reglementare și de guvernare;
- h) să mențină o relație eficientă cu autoritatea de supraveghere și, prin intermediul consiliului companiilor-fiice sau la direct, cu autoritățile de supraveghere ale tuturor companiilor-fiice;
- i) să asigure crearea unei funcții eficiente de audit intern, care să asigure că auditul este efectuat în cadrul tuturor companiilor-fiice și în cadrul întregului grup.

Secțiunea 5. Președintele Consiliului băncii

4.35. Președintele Consiliului Băncii joacă un rol esențial în buna funcționare a Consiliului Băncii. El îndeplinește funcția de conducere a Consiliului Băncii și este responsabil pentru funcționarea

eficientă a acestuia, inclusiv pentru menținerea unor relații de încredere cu membrii Consiliului Băncii.

4.36. Președintele Consiliului Băncii trebuie să posede experiența, competențe și calități personale necesare în scopul îndeplinirii acestor responsabilități.

4.37. Președintele trebuie să se asigure, că deciziile Consiliului Băncii sunt luate pe o bază solidă, legală și bine informată. Acesta ar trebui să încurajeze și să promoveze discuțiile critice și să se asigure că punctele de vedere divergente pot fi exprimate și discutate în cadrul procesului decizional.

4.38. Președintele Consiliului Băncii este asistat în activitatea sa de către Secretarul Consiliului Băncii.

4.39. Președintele Consiliului Băncii va asigura posibilitatea angajaților de a raporta orice abatere ce vizează activitatea Comitetului de Conducere al Băncii, fără a pune în pericol poziția lor în Bancă. Abaterile depistate vor fi prezentate Președintelui Consiliului Băncii pentru a fi puse în discuție în cadrul ședințelor Consiliului Băncii.

4.40. Președintele Consiliului Băncii va urmări:

- 4.40.1 dacă membrii Consiliului Băncii primesc în timp suficient toată informația de care au nevoie pentru exercitarea corespunzătoare a obligațiilor sale;
- 4.40.2 dacă este timp suficient pentru dezbateri și luarea deciziilor în cadrul ședințelor Consiliului Băncii;
- 4.40.3 dacă se execută sau nu deciziile și recomandările Consiliului Băncii, emise anterior, inclusiv referitor la abaterile depistate în activitatea Comitetului de Conducere al Băncii.

CAPITOLUL V. ORGANUL EXECUTIV, COMITETUL DE CONDUCERE AL BĂNCII

5.1. Comitetul de Conducere are responsabilitatea de a asigura că toate activitățile Băncii sunt în concordanță cu strategia de afaceri, toleranța/apetitul la risc și politicile aprobate de Consiliul Băncii.

5.2. Comitetul de Conducere al Băncii este compus dintr-un număr impar de persoane care sunt responsabile de administrarea zilnică a Băncii. Aceste persoane trebuie să posede experiența, competențele și integritatea necesară pentru a gestiona afacerile sub supravegherea lor, precum și pentru a deține controlul adecvat asupra persoanelor-cheie în aceste domenii.

5.3. Orice schimbare în componența numerică sau nominală a Comitetului de Conducere al Băncii va fi publicată în organul de presă, stabilit în Statutul Băncii.

5.4. Comitetul de Conducere al Băncii va asigura elaborarea planului de succesiune, care va determina ordinea și acțiunile necesare de întreprins în caz de imposibilitate provizorie și/sau permanentă de exercitare a funcției de către membrii Comitetului de Conducere al Băncii sau persoane care dețin funcții-cheie în Bancă.

5.5. Responsabilitățile Comitetului de Conducere al Băncii sunt stipulate în Statutul Băncii și în Regulamentul Comitetului de Conducere al Băncii. Regulamentul va conține un compartiment aparte referitor la raporturile cu Consiliul Băncii și cu Adunarea generală a acționarilor Băncii.

5.6. Rolul principal al Comitetului de Conducere al Băncii este gestionarea curentă a activității Băncii, pentru atingerea obiectivelor stipulate în strategia și Planul de afaceri al acesteia. Comitetul de Conducere al Băncii nu poate lua decizii în problemele care țin de competența exclusivă a Adunării generale a acționarilor Băncii și a Consiliului Băncii.

5.7. Comitetul de Conducere al Băncii și membrii acestuia contribuie la fortificarea guvernantei corporative a Băncii prin comportamentul personal, prin supravegherea adecvată a celor pe care îi administrează, și prin asigurarea faptului, că activitățile Băncii sunt în concordanță cu strategia de afaceri, toleranța / apetitul la risc și politicile aprobate de Consiliul Băncii.

5.8. Activitatea Comitetului de Conducere al Băncii în cadrul și pentru interesele Băncii, necesită încrederea acționarilor și, corespunzător, excluderea posibilității exercitării cărorva presiuni sau influențe externe asupra membrilor Comitetului de Conducere al Băncii, în scopul provocării acestora la acțiuni sau decizii care ar putea să prejudicieze interesele Băncii. În acest sens, Banca urmează să depună toate diligențele pentru a evita și preîntâmpina astfel de situații.

5.9. În concordanță cu direcțiile stabilite de Consiliul Băncii, Comitetul de Conducere al Băncii trebuie să implementeze strategiile de afaceri, sistemele de gestionare a riscurilor, procedurile adecvate pentru gestionarea riscurilor, atât financiare, cât și non-financiare, la care este expusă Banca, luând în considerare necesitatea conformării legilor, reglementărilor aplicabile și politicilor interne.

5.10. În acest scop, Comitetul de Conducere al Băncii recunoaște și respectă funcțiile independente de gestionare a riscurilor, de conformitate și de audit intern și nu intervine în exercitarea independentă a acestor funcții.

5.11. Comitetul de Conducere al Băncii este responsabil de furnizarea unor informații complete, exacte și esențiale către Consiliul Băncii și societatea de audit care efectuează auditul obligatoriu ordinar al situațiilor financiare.

5.12. Darea de seamă anuală a Comitetului de Conducere al Băncii va cuprinde un capitol separat în care va reflecta în ce măsură se aplică sau nu principiile guvernantei corporative stabilite de prezentul Cod.

5.13. Darea de seamă a Comitetului de Conducere al Băncii va fi aprobată de Consiliul Băncii.

CAPITOLUL VI. REMUNERAREA

6.1. Procesul de remunerare existent vine să sprijine buna guvernanta corporativă și gestionarea eficientă a riscurilor în cadrul Băncii.

6.2. Remunerarea angajaților se efectuează în conformitate cu politicile și procedurile interne ale Băncii și este aliniată cu strategiile de business și de risc ale Băncii.

6.3. Programele de remunerare au ca scop dezvoltarea unei culturi ai riscului, în care angajații sunt încurajați să acționeze în interesul Băncii ca un tot întreg și nu doar în interesul său personal sau a liniei de business în care activează, să contribuie la administrarea prudentă a riscurilor și să nu favorizeze asumarea unor riscuri ce depășesc nivelul riscurilor acceptate de Bancă.

6.4. Remunerarea angajaților este corelată cu performanța individuală, dezvoltarea personală, conformarea cu sistemele și recomandările aferente controalelor Băncii, implicarea în strategiile de afaceri și în politicile Băncii și contribuția la performanța echipei.

6.5. Cuantumul și criteriile de remunerare a membrilor Consiliului Băncii și ale Comitetului de Conducere al Băncii sunt bazate pe următoarele criterii:

6.5.1 capacitatea de a atrage, a selecta și a păstra manageri calificați și loiali;

6.5.2 contribuția membrilor Consiliului Băncii și ale Comitetului de Conducere al Băncii la performanțele și rezultatele Băncii;

6.5.3 capacitatea de a acționa în interesele Băncii și nu în interes personal.

6.6. La determinarea remunerării angajaților din cadrul funcțiilor de control intern (de exemplu, funcția de administrare a riscurilor, de conformitate și audit intern), sunt luate în considerare

responsabilitățile și angajamentele de realizare a propriilor obiective de către aceste funcții, fără să existe o legătură cu performanțele liniilor de business ale Băncii, pentru a nu le compromite independența.

CAPITOLUL VII. CONFLICTUL DE INTERESE

7.1. Fiecare angajat al Băncii este obligat să acționeze în interesul acesteia, al acționarilor și al clienților Băncii.

7.2. În desfășurarea activității sale, fiecare angajat membru al organului de conducere al Băncii și persoană care deține funcții-cheie în Bancă va asigura că:

- 7.2.1 interesul lui personal, financiar sau de altă natură nu intră în conflict cu sarcinile și atribuțiile sale de serviciu, cu interesele Băncii și ale acționarilor săi;
- 7.2.2 nu va acorda avantaje unor persoane în detrimentul Băncii;
- 7.2.3 nu va folosi oportunitățile de afaceri ale Băncii în scopul realizării intereselor proprii, ale rudelor sale sau ale partenerilor de afaceri, precum și a intereselor oricăror alte persoane.

7.3. Pentru evitarea apariției conflictului de interese, Codul de etică al Băncii stabilește o serie de reguli, care trebuie respectate de către toți angajații, membrii organului de conducere al Băncii și persoanele care dețin funcții-cheie în Bancă.

7.4. Banca dispune de politici și reglementări interne privind gestionarea situațiilor cu conflict de interese, care conțin cel puțin următoarele:

- 7.4.1 modalitatea aprobării și a dezvăluirii informațiilor privind încheierea tranzacțiilor cu conflict de interese;
- 7.4.2 obligativitatea asumării angajamentului membrilor organului de conducere al Băncii și a persoanelor care dețin funcții-cheie în Bancă, de a evita apariția conflictului de interese;
- 7.4.3 obligativitatea asumării angajamentului membrilor organului de conducere al Băncii și a persoanelor care dețin funcții-cheie în Bancă de a dezvălui informația suficientă pentru identificarea unui conflict de interese, existent sau potențial;
- 7.4.4 responsabilitatea membrilor organului de conducere al Băncii și a persoanelor care dețin funcții-cheie în Bancă de a se abține de la vot și de a părăsi orice ședință, în cazul în care acest membru al organului de conducere sau persoană care deține funcție-cheie în Bancă este în situația cu conflict de interese sau în cazul în care capacitatea acestuia de a-și îndeplini atribuțiile la Bancă poate fi compromisă;
- 7.4.5 măsurile întreprinse în cazul nerespectării reglementărilor interne privind conflictul de interese.

CAPITOLUL VIII. SISTEMUL DE CONTROL INTERN ȘI MANAGEMENTUL RISCULUI

Secțiunea 1. Managementul riscului

8.1. În scopul gestionării eficiente a riscurilor semnificative, la care este expusă Banca, trebuie să fie stabilite principiile de bază ale managementului riscurilor. Aceste principii, împreună cu responsabilitățile organului de conducere al Băncii, sunt definite în politicile interne, aprobate de către Consiliul Băncii.

8.2. Riscurile trebuie identificate și monitorizate în toate subunitățile Băncii, totodată, complexitatea managementului riscurilor bancare și a infrastructurii controalelor interne, trebuie să fie racordate la orice schimbare în profilul de risc al Băncii, fie din interior sau exterior.

8.3. Gestionarea eficientă a riscurilor necesită o comunicare internă robustă cu privire la risc, atât la nivelul întregii Bănci, cât și prin raportarea către Consiliul Băncii și Comitetul de Conducere al Băncii.

8.4. Consiliul Băncii și Comitetul de Conducere al Băncii trebuie să utilizeze eficient datele furnizate de către auditul intern, cel extern și cele oferite de controalele interne. Consiliul Băncii trebuie să fie conștient și să înțeleagă faptul, că auditorii interni și externi, care sunt independenți, competenți și calificați, precum și alte funcții de control intern (inclusiv funcția de conformitate), sunt vitale pentru procesul de guvernare corporativă, în scopul de a realiza obiectivele majore ale Băncii.

8.5. Banca trebuie să dispună de un sistem de control intern performant, care asigură că aceasta respectă cadrul legal, cadrul guvernării corporative, regulamentele, codurile și politicile aprobate ale Băncii. Banca trebuie să se asigure, că orice deviere este raportată la nivelul de conducere corespunzător, iar în cazul devierilor semnificative, acestea trebuie raportate către Consiliul Băncii.

Secțiunea 2. Funcția de gestiune a riscurilor

8.6. Banca dispune de o funcție separată, independentă de liniile de afaceri, de gestiune a riscurilor, aflată sub directa supraveghere și responsabilitate a Consiliului Băncii, care are suficiente resurse și autoritate în cadrul Băncii de a influența deciziile ce țin de expunerea Băncii la risc.

8.7. Personalul responsabil de gestiunea riscurilor trebuie să se implice activ la elaborarea strategiilor Băncii, precum și în procesul decizional aferent activităților desfășurate de către Bancă.

8.8. Funcția de gestiune a riscurilor este responsabilă, cel puțin, pentru următoarele:

- 8.8.1 identificarea riscurilor la care este expusă Banca, evaluarea acestor riscuri și a expunerii reale a Băncii la riscurile respective;
- 8.8.2 monitorizarea expunerii la risc, poziția capitalului și lichiditatea;
- 8.8.3 evaluarea consecințelor acceptării anumitor riscuri, identificarea măsurilor de atenuare a impactului acestora și corespunderii nivelului expunerii marjei de toleranță;
- 8.8.4 raportarea către organele de conducere ale Băncii și emiterea recomandărilor.

8.9. Funcția de gestiune a riscurilor nu trebuie să fie limitată în dreptul de acces la informațiile și procesele considerate necesare pentru a-și forma opinia și a trage anumite concluzii.

8.10. În scopul acordării suportului de rigoare Consiliului Băncii în procesul de monitorizare a strategiilor și a apetitului de risc actuale și viitoare ale Băncii, ținând cont de toate tipurile de riscuri, în vederea asigurării corespunderii cu strategia de business, obiectivele, cultura și valorile corporative ale băncii, Consiliul Băncii constituie Comitetul de Risc.

8.11. Comitetul de Risc este format din 3 membri, aleși din rîndul membrilor Consiliului Băncii, majoritatea fiind membri independenți.

8.12. Sarcinile principale ale activității Comitetului de Risc sunt:

- 8.12.1 asigurarea organizării unui sistem eficient de identificare și evaluare permanentă a riscurilor aferente activității Băncii, în vederea gestionării și minimizării acestora;
- 8.12.2 supravegherea realizării strategiilor de risc ale Băncii în ansamblu și pe tipuri de risc și înaintarea recomandărilor de rigoare Consiliului Băncii, inclusiv asupra apetitului de risc.

Secțiunea 3. Funcția de conformitate

8.13. Funcția independentă de conformitate este o componentă cheie a unui sistem de control intern riguros și eficient al Băncii.

8.14. Independența funcției de conformitate este asigurată prin raportarea nemijlocită Consiliului Băncii.

8.15. Funcția de conformitate este responsabilă de identificarea, evaluarea, gestionarea și monitorizarea riscului de conformitate, care este asociat cu neconformarea Băncii la actele legislative, actele normative, reglementările, codurile de conduită profesionale aplicabile. Funcția de conformitate propune măsuri de prevenire a expunerii la riscul sancționării legale și de reglementare, la riscul de pierderi financiare sau de afectare a reputației ca urmare a neconformării activității Băncii la prevederile cadrului legal și de reglementare și la standardele de conduită profesională bancară.

8.16. Un aspect important al acestei funcții îl constituie elaborarea unui cadru normativ intern necesar pentru prevenirea și identificarea timpurie a fraudelor, a conflictului de interese sau a abuzurilor din partea angajaților Băncii. Examinarea sesizărilor primite de la angajați și a reclamațiilor clienților permite identificarea proceselor și/sau segmentelor de activitate, vulnerabile și expuse la risc sau ineficiente.

8.17. Consiliul Băncii are responsabilitatea de a supraveghea administrarea riscului de conformitate la care este expusă Banca, iar Comitetul de Conducere al Băncii este responsabil pentru administrarea eficientă a riscului de conformitate la care este expusă Banca și menținerea unei culturi avansate a conformității și care asigură că toți angajații Băncii își desfășoară activitatea lor respectând normele morale și de etică, în conformitate cu legile, regulamentele și politicile aplicabile.

Secțiunea 4. Funcția de audit intern

8.18. Auditul intern este parte integrantă a sistemului de control intern, organizat și menținut de organul de conducere al Băncii și diferă de funcția de control primar, care asigură controlul zilnic asupra tranzacțiilor și operațiunilor.

8.19. Banca dispune de o funcție independentă de audit intern, aflată în subordonarea directă Consiliului Băncii, care asigură acestei funcții dreptul:

- 8.19.1 de a iniția comunicarea cu orice angajat al Băncii;
- 8.19.2 de a examina orice activitate a oricărei subdiviziuni din structura Băncii;
- 8.19.3 de a avea acces la orice înregistrări, fișiere și informații interne;
- 8.19.4 de a avea acces la procesele-verbale și alte materiale cu caracter similar ale tuturor organelor de decizie și consultative, care sunt relevante pentru îndeplinirea atribuțiilor.

8.20. Funcția de audit intern are drept scop realizarea, cel puțin, a următoarelor obiective:

- 8.20.1 asigurarea controlului respectării politicilor și procedurilor interne ale Băncii în cadrul tuturor activităților și structurilor;
- 8.20.2 evaluarea calității politicilor și procedurilor interne, inclusiv de control, astfel încât acestea să fie suficiente și adecvate activității desfășurate de către Bancă;
- 8.20.3 emiterea recomandărilor privind îmbunătățirea proceselor de gestiune a riscurilor, de control și de conducere a activității Băncii.

8.21. În vederea asigurării eficienței funcției de audit intern o importanță considerabilă o au independența față de managementul operațional și raportarea directă Consiliului Băncii, accesul la informație și regimul de comunicare a datelor, nivelul profesional al personalului și cultura corporativă, implementarea în termene rezonabile a recomandărilor funcției de audit intern.

8.22. Consiliul Băncii și Comitetul de Conducere al Băncii pot dezvolta abilitățile funcției de audit intern pentru a identifica problemele legate de guvernanta Băncii, gestiunea riscului și a sistemelor de control intern prin următoarele:

- 8.22.1 încurajarea auditorilor interni să adere la standardele naționale și internaționale profesionale;
- 8.22.2 impunerea pentru personalul de audit intern să posede competențe, care sunt proporționale cu activitățile de afaceri și riscurile la care este expusă Banca;
- 8.22.3 promovarea independenței auditorului intern, de exemplu prin garantarea faptului, că rapoartele de audit intern sunt furnizate Consiliului Băncii și auditorul intern are acces direct la Consiliul Băncii;
- 8.22.4 recunoașterea importanței auditului intern și a proceselor interne de control și comunicarea importanței acestora în întreaga Bancă;
- 8.22.5 necesitatea întreprinderii în timp util a măsurilor de corecție a problemelor identificate de audit intern, precum și
- 8.22.6 angajarea auditorilor interni pentru a judeca eficacitatea funcției de gestionare a riscurilor și a funcției de conformitate, inclusiv calitatea de raportare a riscurilor către Consiliul Băncii și Comitetul de Conducere al Băncii, precum și eficiența altor funcții-cheie de control.

CAPITOLUL IX. TRANSPARENȚA ȘI DEZVĂLUIREA INFORMAȚIEI

9.1. Transparența este o condiție indispensabilă pentru o guvernanta corporativă sustenabilă și eficientă.

9.2. Dezvăluirea permanentă și veridică a informației privind activitatea Băncii contribuie la atragerea capitalului și menținerea/creșterea încrederii față de Bancă, precum și la realizarea eficientă de către acționari a drepturilor sale de proprietari, bazându-se pe această informație. De asemenea, dezvăluirea informației contribuie la familiarizarea și conștientizarea de către publicul larg a structurii și a activităților Băncii, politicilor corporative și a performanțelor, în corespundere cu standardele etice și de protecție a mediului înconjurător, precum și a relațiilor Băncii cu comunitățile, în care Banca dispune de sucursale, reprezentanțe și oficii secundare.

9.3. Dezvăluirea publică a informațiilor este efectuată prin rapoartele periodice, inclusiv anuale, ale Băncii, prin rapoartele transmise autorităților de supraveghere sau prin alte forme adecvate. Dezvăluirea urmează a fi proporțională cu mărimea, complexitatea, structura de proprietate, semnificația economică și profilul de risc al Băncii, precum și de faptul dacă valorile mobiliare emise de Banca sunt tranzacționate pe piața reglementată.

9.4. Dezvăluirea va include, dar nu se va limita la următoarele:

- 9.4.1 rezultatele activității financiare și operaționale a Băncii;
- 9.4.2 cadrul de administrare a activității;
- 9.4.3 strategia de afaceri a Băncii și informațiile non-financiare;
- 9.4.4 informația privind deținătorii, inclusiv beneficiarii efectivi ai deținerilor calificate în capitalul social al Băncii și drepturile de vot aferente acțiunilor deținute de aceștia;
- 9.4.5 informația privind membrii Consiliului Băncii și ai Comitetului de Conducere al Băncii, inclusiv calificarea și experiența acestora și posesia de către aceștia a deținerilor în capitalul social al Băncii;
- 9.4.6 principalele riscuri la care este expusă Banca;

9.4.7 informații privind fondurile proprii, cerințele de capital, lichiditate amortizoarele de capital și alți indicatori-cheie.

9.5. Darea de seamă anuală a Consiliului Băncii va conține și informația privind:

9.5.1 remunerarea membrilor organului de conducere al Băncii;

9.5.2 deciziile adoptate privind tranzacțiile cu conflict de interese;

9.5.3 deciziile adoptate privind tranzacțiile de proporții;

9.5.4 modul în care a fost implementată politica de remunerare în anul financiar precedent și sinteza politicii de remunerare planificată pentru anul financiar următor;

9.5.5 modul în care se aplică în Bancă principiile și cele mai bune practici de guvernanță corporativă.

9.6. Informațiile obligatorii pentru a fi dezvăluite public, sunt stabilite de prevederile legislației în vigoare. Suplimentar la informațiile stabilite de legislație, Banca poate face publică și altă informație ce ține de activitatea sa.

9.7. În procesul de dezvăluire a informației Banca se va baza pe principiile de acuratețe și claritate și va exclude posibilitatea prezentării unor informații neveridice sau denaturate privind situația financiară și/sau activitatea Băncii.

9.8. Pe lângă dezvăluirea informației, Banca va asigura, în limitele stabilite de legislația în vigoare și cu cheltuieli (costuri) rezonabile, accesul acționarilor, investitorilor și altor persoane interesate la informația privind Banca, principalele rezultate ale activității, planurile și perspectivele dezvoltării. Totodată, acordarea accesului la informație nu trebuie să pericliteze securitatea și competitivitatea Băncii.

9.9. Banca va ține evidența contabilă și va perfecta dările de seamă contabile și financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară. Situațiile financiare anuale ale Băncii urmează să fie auditate de către o societate de audit independentă în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

9.10. Societatea de audit selectată pentru efectuarea auditului anual obligatoriu, conform reglementărilor interne ale Băncii, va corespunde cerințelor de independență, calificare conform standardelor de audit de înaltă calitate, pentru a asigura furnizarea către Consiliul Băncii și acționarii Băncii opinia obiectivă de exterior, că situațiile financiare anuale reflectă corect, sub toate aspectele semnificative, rezultatele financiare și performanța Băncii. Această societate de audit are obligația față de Bancă de a-și exercita misiunea de audit de o manieră profesionistă.

9.11. Banca va asigura prezența la ședința Consiliului Băncii, la care se examinează raportul auditorului, a reprezentantului societății de audit care a efectuat auditul anual obligatoriu.

9.12. Banca va examina necesitatea și oportunitatea schimbării periodice (cel puțin o dată la 5 ani) a societății de audit extern, responsabilă de auditul financiar al Băncii.

9.13. Situațiile financiare ale Băncii, supuse auditului anual obligatoriu, vor fi publicate pe pagina web oficială a Băncii și vor fi puse la dispoziția utilizatorilor, inclusiv prin publicarea în presă a opiniei auditorului asupra situațiilor financiare anuale ale Băncii, conform cerințelor legislației în vigoare.

9.14. Banca va completa și dezvălui pe pagina sa web și în raportul său anual Declarația de guvernanță corporativă „Conformare sau justificare”.

**Capitolul X. RESPONSABILITATEA SOCIALĂ ȘI RELAȚIA CU PĂRȚILE
INTERESATE****Secțiunea 1. Rolul părților interesate**

10.1. Banca este adept al unei colaborări continue cu părțile interesate, care să ducă la promovarea valorilor Băncii și care este în beneficiul Băncii și a acționarilor săi.

10.2. Consiliul Băncii și Comitetul de Conducere al Băncii trebuie să stabilească responsabilitățile Băncii în ceea ce privește relația cu părțile interesate importante, să asigure existența unor mecanisme suficiente pentru cunoașterea obligațiilor Băncii față de diferite părți interesate și pentru respectarea acestor obligații.

10.3. În cazul în care drepturile părților interesate sunt încălcate, trebuie să fie asigurate mecanisme de redresare a situației, inclusiv, adresarea în organele publice competente și în instanțele de judecată. Banca trebuie să ofere protecție părților interesate, care acționează în scopul aducerii la cunoștință a acțiunilor ilegale întreprinse de către conducerea acesteia.

Secțiunea 2. Relația cu angajații și cu organizațiile care le reprezintă interesele

10.4. Relația Băncii cu angajații săi se bazează pe dialog, respect și profesionalism.

10.5. Banca recunoaște importanța centrală a activității personalului și este convinsă că cheia succesului oricărei afaceri este contribuția profesională a oamenilor care lucrează într-o atmosferă de corectitudine și încredere reciprocă.

10.6. În centrul politicilor de resurse umane ale Băncii este pusă preocuparea pentru dezvoltarea competențelor profesionale și personale ale angajaților săi și menținerea unui climat social favorabil, ce încurajează diversitatea și manifestarea talentelor tuturor angajaților în scopul realizării obiectivelor comune ale Băncii.

10.7. Comportamentul nepolitic sau ilegal al membrilor organului de conducere al Băncii, al persoanelor care dețin funcții-cheie în Bancă și al angajaților Băncii este în detrimentul Băncii și acționarilor ei, inclusiv din punct de vedere al afectării imaginii Băncii și creșterii riscului de tragere a Băncii la răspundere materială. În acest sens, în Bancă sunt elaborate și aprobate politici și alte reglementări interne de comportament al angajaților Băncii, precum și de recepționare și examinare a sesizărilor angajaților și altor persoane privind comportamentul nepolitic sau ilegal.

10.8. Consiliul Băncii și Comitetul de Conducere al Băncii vor asigura posibilitatea angajaților de a raporta orice abatere în funcționarea organului de conducere al Băncii, fără a pune în pericol poziția lor în Bancă. În Bancă sunt create diferite modalități de comunicare privind comportamentul nepolitic sau ilegal al membrilor organului de conducere al Băncii și angajaților Băncii, care asigură protecția angajaților care au depus astfel de sesizări și accesul confidențial direct la persoanele responsabile care examinează sesizările.

10.9. Toți membrii organului de conducere al Băncii și angajații Băncii vor da dovadă de un comportament care să excludă situația, în care ar putea să apară conflictul de interese.

10.10. Banca menține, prin reprezentanții săi, o legătură permanentă cu organul sindical, care reprezintă interesele angajaților Băncii.

10.11. Periodic, Banca desfășoară studiile (evaluările) necesare, ale căror rezultate sunt transpuse în planurile de acțiuni menite să crească gradul de satisfacție al angajaților Băncii și să îmbunătățească cultura corporativă. Conform rezultatelor acestor evaluări, Comitetul de Conducere al Băncii poate decide majorarea salariului, acordarea unor prime, necesitatea instruirii și dezvoltării, acordarea împluternicirilor suplimentare, promovarea în funcție, includerea în rezervele de cadre ș.a., în limitele planului de afaceri și bugetului Băncii, aprobate de Adunarea generală a acționarilor.

Secțiunea 3. Relația cu clienții

10.12. Strategia de dezvoltare durabilă a Băncii este axată pe preocupările și necesitățile clienților Băncii.

10.13. Banca asigură perfecționarea continuă a produselor și serviciilor Băncii, pentru a oferi un răspuns imediat și inteligent, axat pe necesitățile clienților și guvernat de principiile de legalitate și colaborare reciproc avantajoasă.

10.14. Banca respectă și asigură protecția drepturilor consumatorilor și a altor categorii de clienți, oferirea de produse și servicii de un nivel calitativ și corespunzător exigențelor pieței. În acest sens, Banca pune la dispoziția clienților săi și a publicului larg informații complete și veridice privind produsele și serviciile oferite, cât și privind condițiile în care acestea pot fi contractate.

10.15. Pentru a facilita comunicarea în privința calității serviciilor, în Bancă este creat și funcționează Serviciul Call-Center, care recepționează reclamațiile și sugestiile clienților. De asemenea, având în vedere o importanță deosebită a comunicării continuă cu clienții Băncii, în Banca sunt elaborate și aprobate proceduri interne de analiză și gestionare a reclamațiilor, care permit, pe de o parte, urmărirea neclarităților și nemulțumirilor clienților, iar pe de altă parte îmbunătățirea permanentă a calității serviciilor oferite de Bancă.

10.16. Banca protejează secretul tranzacțiilor, conturilor și depozitelor clienților săi și ale băncilor corespondente în limitele stabilite de legislația în vigoare. Membrii organului de conducere al Băncii, angajații Băncii și acționarii Băncii, actuali și precedenți, sunt obligați să păstreze secretul comercial, să nu folosească în interes personal sau al unor terți, informațiile obținute în exercițiul funcțiunii și să nu permită accesul altor persoane la aceste informații, cu excepția cazurilor prevăzute de legislația în vigoare.

Secțiunea 4. Relația cu investitorii

10.17. În relația cu investitorii, în general, și cu acționarii Băncii, în mod special, strategia Băncii are la bază următoarele principii:

10.17.1 respectarea drepturilor și asigurarea unui tratament egal pentru toți investitorii;

10.17.2 asigurarea accesului la informații relevante, astfel încât investitorii să-și exercite toate drepturile de o manieră echitabilă;

10.17.3 transparența și coerența informațiilor furnizate.

10.18. În cazul în care valorile mobiliare ale Băncii sunt admise spre tranzacționare pe piața reglementată (Bursa de Valori), Banca este obligată să furnizeze Bursei informațiile financiare și de altă natură, pe care Bursa, la rândul său, le va face disponibile potențialilor investitori.

Secțiunea 5. Relația cu autoritățile de supraveghere și control

10.19. Relația Băncii cu autoritățile de supraveghere și control este guvernată de următoarele principii:

10.19.1 respectarea reglementărilor legale și desfășurarea activității în limitele permise de licența acordată;

10.19.2 respectarea principiilor etice în relația cu autoritățile de supraveghere și control;

10.19.3 colaborarea activă cu autoritățile statului în vederea perfecționării cadrului legislativ și normativ în domeniile de importanță pentru Bancă, sistemul bancar sau întreaga societate;

10.19.4 asigurarea cadrului necesar schimbului eficient de informații între Bancă și autorități.

10.20. Subunitatea Băncii, responsabilă pentru gestionarea relațiilor cu autoritățile de supraveghere, precum și pentru conformitatea cadrului normativ intern al Băncii cu reglementările legislative și normative în vigoare, este Departamentul Conformitate. Departamentul Conformitate identifică, evaluează și raportează riscul de conformitate și urmărește punerea în aplicare a unor mijloace de prevenire adecvate.

Secțiunea 6. Relația cu alte bănci licențiate

10.21. Banca respectă interesele tuturor băncilor licențiate și promovează solidaritatea profesională și respectul reciproc în cadrul sistemului bancar al Republicii Moldova.

10.22. Banca, fiind membru al Asociației Băncilor din Moldova, ia parte la reuniuni periodice, participă activ la apărarea intereselor băncilor licențiate, încurajează cooperarea dintre bănci și identificarea unor soluții comune problemelor cu care se confruntă comunitatea bancară pe diferite segmente de activitate.

10.23. Banca promovează concurența loială în raporturile de afaceri și acționează în baza următoarelor principii:

- 10.23.1 respectarea drepturilor de proprietate intelectuală ale altor băncii și luarea măsurilor pentru protecția drepturilor proprii;
- 10.23.2 utilizarea formelor corecte de publicitate și abținerea de la acțiuni care ar putea prejudicia imaginea, interesele sau produsele altor bănci;
- 10.23.3 descurajarea oricăror forme de concurență neloială sau de practici anticoncurențiale în activitatea proprie sau a altor bănci.

Secțiunea 7. Responsabilitatea față de comunitate

10.24. Banca susține principiul răspunderii sociale față de societate și contribuie la bunăstarea și creșterea economică a comunității în care își desfășoară activitatea, inclusiv prin oferta de produse și servicii bancare de calitate.

10.25. Banca încurajează și, unde este necesar și în limitele unor bugete aprobate în conformitate cu prevederile actelor normative ale interne acordă sprijin pentru inițiativele educaționale, culturale și sociale, orientate spre promovarea dezvoltării personale și îmbunătățirea standardelor de viață.

Secțiunea 8. Protecția mediului

10.26. Banca consideră protecția mediului drept o investiție durabilă în societatea în care își desfășoară activitatea.

10.27. Atitudinea responsabilă și rațională față de mediul înconjurător se reflectă și în modul în care Banca își selectează clienții și furnizorii de servicii și alocă resursele financiare. La evaluarea riscurilor aferente unei expuneri sau achiziției unor servicii, Banca ia în considerare atât criteriile financiare, cât și criteriile legate de impactul social sau de mediu, precum și alte aspecte etice pe care le presupune proiectul ce urmează a fi finanțat sau serviciul care urmează a fi achiziționat.

10.28. Banca monitorizează și acționează constant pentru reducerea consumului de resurse cu impact asupra mediului. De asemenea, Banca susține inițiativele care urmăresc educarea populației în domeniul protecției mediului înconjurător.

CAPITOLUL XI. DISPOZIȚII FINALE

- 11.1.** Prezentul Cod intră în vigoare la data aprobării acestuia de către Consiliul Băncii.
- 11.2.** Prezentului Cod este atribuit la clasa de confidențialitate "Public".
- 11.3.** Prevederile prezentului Cod sunt obligatorii pentru membrii organului de conducere al Băncii, persoanele care dețin funcții-cheie în Bancă , angajații Băncii, precum și pentru acționarii Băncii.